

CARMÉ PERIS

Tercera història de la Roser Veraç

Joaquim Carbó

El dia de l'aniversari de la Roser, que s'escau en època de vacances, mare i filla es van passar tota la tarda a la cuina per tenir a punt una mena de berenar-sopar al qual havien de fer acte de presència la tieta rica de Pedralbes i, agafeu-vos fort!, una cosina de l'àvia que vivia a Amèrica i que qui sap els anys que feia que no l'havien vista i que la Roser només coneixia per unes fotografies esgrogueïdes de l'àlbum familiar. Es clar que no hi hauria hagut gaire feina si la visita s'hagués limitat tot plegat a la tia i la cosina, que ja eren força grans i la gent gran, ja se sap, no ha de menjar gaire, però la cosina d'Amèrica arrossegava al seu darrera el marit —un brasiler més negre que el carbó—, una cunyada, blanca com un glop de llet, tres filles —unes belleses de color de cafè amb llet i cabells escarolats, segons deia la família— i un reguitzell d'infants.

La mare de la Roser estava d'allò més nerviosa:

—Roser, vigila que no se'ns talli la crema!

—No pateixis, mare, que no bado!

Sort en tenia de la Roser, la seva mare, perquè la nena encomanava seguretat de tan a consciència que ho feia tot. Quan van tenir preparada la muntanya de canapès, els van col·locar amb traça en unes plàteres que només sortien del bufet a les grans ocasions, i els van cobrir amb paper parafinat per mantenir-los al punt.

Feia una estona que la Roser tenia una pregunta a la punta de la llengua:

—Vols dir, mare, que els agrada tot això? No els hauríem hagut de preparar alguna cosa diferent, com ara, posem per cas, un bon entrepà de carn humana, tot i que no sé a quina parada de la plaça en venen...

La mare va estar a punt de deixar caure a terra la plàtera més atapeïda de minúsculs panets farcits de Pernil de primera qualitat. Esglaiada, va cridar:

—Com se't pot haver acudit una cosa tan terrible, filla?

—L'altre dia el pare va comentar que el marit de la cosina devia ser un canibal... És negre com el sutge, oi? I de quina tribu deu ser, mare?

La mare es volia fondre:

—Roser, nena, per tots els sants del calendari, procura esborrar del teu caparró una idea tan sinistra: en Porfírio, el marit de la cosina, és un negre del Brasil que ha fet molts de diners amb unes plantacions de cafè pel cantó de l'Amazones, saps?

—Ah! Si és del cantó d'aquell riu tan gran, deu ser de la família dels jívaros, vull dir d'aquells que tallen els caps dels seus enemics i els fan ben petits, i que després els venen. No sé què els agrada més de menjar, a aquests! Ara ho miraré a l'Enciclopèdia.

La mare va agafar empenta i va retenir la seva filla:

—Ara, calla i escolta'm! Toca de peus a terra: no facis volar més coloms. En Porfírio és tan o més civilitzat que nosaltres. Pobra de tu que se t'escapi alguna cosa desagradable! Els negres són com els blancs —en adonar-se que la Roser feia que no amb el cap, va aclarir—: em refereixo a sentiments, cultura, intel·ligència... Calla! Ja sé que són de color diferent, però te la carregars de valent si en dius alguna de les teves que els pugui incomodar. Són els nostres parents, tot i que són estrangers. I vull que et facis amiga de les nètes de la cosina de l'àvia, que es diuen Guadalupe, Esmeralda i Maravillas. S'han d'emportar un bon record de nosaltres, que per això m'he desdinerat a la plaça i tu i jo ens hem esforçat a preparar-los un bon pisolabis. Potser no els veurem més, però cal que quedin contents...

—Si són tan rics com dius, mare, sempre deuen anar tips. No valdria més que els féssim una sopeta de farigola o una tassa de camamilla, i que els canapès els guardéssim per a algú que no bufa cullera en tot el dia?

La mare es trobava en una situació difícil, com sempre que entrava a discutir a fons alguna qüestió complexa amb la filla: no sabia si l'havia d'abraçar per aquell raonament tan just, o si li havia de clavar una cleca perquè sempre posava el dit a la nafra. Es va limitar a tirar pilotes fora:

—Estem d'acord que procuraràs obrir la boca al menys possible, oi?

I, de seguida, per no complicar-se la vida, la va enviar al carrer a buscar alguna cosa que feia falta, tot dient-li que així que tornés ja podia anar a llegir a la saleta. La nena, creient de mena, no s'ho va fer manar dues vegades i al cap de vint minuts ja seia a la seva cadira preferida i feia volar la imaginació per l'argument de la novel·la que li havien regalat els seus pares.

El temps transcorria lentament i la mare es posava més nerviosa a mesura que s'acostava l'hora de la visita. La nena se n'adonava perquè la veia córrer cap a la cuina a comprovar si la nevera funcionava. De tant en tant, la dona deia:

—No et sembla que han trucat? Vés a veure si ja són aquí!

I la Roser anava a la porta, tot i que sabia perfec-

tament que el timbre no havia sonat.

Quan ja passava de l'hora anunciada, van sentir sorollet a l'entrada i la Roser va córrer al vestíbul: el pare acabava d'obrir la porta:

—Què, nena, ja tenim el canibal assegut a taula?

—No s'hi val a aixecar-me la camisa, pare! La mare m'ha dit que no ho és, un antropòfag! A més, encara no han arribat: estem molt preocupades.

—Bufa! I jo que he deixat una feina a mig fer i he plegat abans per arribar a temps de tastar algun requisit!

Van trobar la mare que ja feia el ploríco:

—I si s'han perdut?

La Roser no s'ho creia:

—Com vols que es perdin per Barcelona, si han sabut venir des d'Amèrica?

Pare i filla van estar uns minuts aconsolant-la perquè es feien càrrec del seu nerviosisme. En tenia motius: ja feia una hora que els parents haurien d'haver arribat i encara no se'ls havia vist el pèl.

Quan ja començava a fer-se fosc, va sonar el timbre del telèfon. El so estrident els va esglaiar. S'hi va posar el pare:

—Digui!

I va començar a fer que sí amb el cap:

—...sí, sí..., comprenc..., entenc..., me'n faig càrrec..., ens en fem càrrec, vaja..., no, no patiu..., no us preocupeu..., saluda's de part nostra..., adéu, adéu...

La mare no es feia càrrec de la situació:

—Què ha passat? Explica't!

—Que no vénen. Que ho senten molt. Que els sap tant de greu, que ja no els en pot saber més, però que aquest migdia han anat a Llanereres a saludar uns coneguts, i que després han anat a passejar per la platja, i que més tard s'han aturat a fer un refresc... El cas és que fa tan sols cinc minuts que han recordat que havien de venir a veure'ns i que, és clar, ja no vindran: no ens podem fer idea com s'hi està, de bé, ara, a Llanereres...! I que estan tan tranquils, perquè com que havíem quedat que no els preparariem res de menjar...

La mare de la Roser Veraç plorava a llàgrima viva:

—I..., i tot aquell bé de Déu que tenim a la cuina?

El pare, que al començament s'ho havia pres bé, ara canviava d'humor i desbarrava:

—Ja ens ho podíem pensar! Si se n'encarregava aquella parenta de Pedralbes, els acapararia per a ella i no ens els deixaria ni tan sols clissar de lluny! Que se'ls confiti, doncs! I no et vull veure plorar! I no vull saber res de tot el que hi ha a la cuina! Ho llançaré tot a les escombraries!

Per fer-se passar els nervis, l'home va donar unes monedes a la Roser tot indicant-li:

—Té, nena, vés al quiosc i compra'm el diari!

La Roser va tardar una mica més del que calia per complir un encàrrec tan senzill. Però no va tornar sola: quan el pare li va obrir la porta la va veure acompanyada de la cega que venia números a la caseta de la vorera, del captaire que pidolava a l'entrada del supermercat, de la vella que recollia cartons amb un cotxet de criatura que li feia de carretó, dels tres nens del segon pis el pare dels quals feia un any que estava aturat i que tot el barri sabia que no menjaven per la gana que tenien.

L'home obria uns ulls com taronges:

—Què passa? On vas, Roser, amb tanta gent?

De primer, els acompanyants de la nena van quedar glaçats perquè no esperaven aquella rebuda després d'haver estat invitats tan cordialment per la Roser, però no van tardar a eixorir-se. La mare treia el cap pel rebedor i, encara amb un mocador eixugant-se una llàgrima que relliscava galta avall, es va poder fer càrrec que, un cop més, la seva filla havia pres les paraules del pare al peu de la lletra.

—El pare ha dit que ho volia llençar tot a les escombraries, oi? Voleu dir que no val més que se n'aprofiti algú?

La mare va somriure per primer cop en tota la tarda:

—Es veritat, filleta, has fet bé de convidar-los...

I, adreçant-se a aquella gentada, va exclamar:

—Passeu, passeu... La Roser us convida a berenar, que avui és el seu aniversari.

El pare va entrar de seguida en el joc, però no es va poder estar de puntualitzar:

—Ei, però, primer de tot, passeu l'un darrere l'altre pel lavabo: hi ha aigua i sabó en abundància. Ja cal que us renteu bé les mans!

Joaquim Carbó, nascut a Caldes de Malavella l'any 1932, és un dels escriptors més coneguts per joves i per grans: forma part del col·lectiu Ofèlia Dracs. La *Primera història de la Roser Veraç* va publicar-la en aquestes pàgines el 23 de desembre i la segona, el 3 de març. *La casa sobre el gel* i *En Felip Marlot* són dos dels seus títols més coneguts.